

GBR-3653

Seat No. _____

M. A. (Sem. I) Examination

November / December – 2013

C. C. - 101 : History : Paper - I

(Element of Historical Methods)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના : દરેક પ્રશ્નના ગુણ સરખા છે.

- ૧ ઇતિહાસ એટલે શું ? તેની વ્યાખ્યાઓ જણાવી, વિવેચન કરો.
અથવા
- ૧ ઇતિહાસનું કાર્યક્ષેત્ર જણાવી, તેના પ્રકારો વિગતે નોંધો.
- ૨ ઇતિહાસનાં સહાયકશાસ્ત્ર તરીકે ભૂગોળ, સુચિવિદ્યા અને સિક્કાશાસ્ત્રનું મહત્વ દર્શાવો.
અથવા
- ૨ ઐતિહાસિક સાધન એટલે શું ? ઇતિહાસના સાધનોનું વર્ગીકરણ કરો.
- ૩ “આધારભૂતતા અને વિશ્વસનિયતા એ ઐતિહાસિક દસ્તાવેજોનો પ્રાણ છે” આ વિધાનનાં સંદર્ભે આધારભૂતતા અને વિશ્વસનિયતાનું મહત્વ નોંધો.
અથવા
- ૩ ઇતિહાસની સાધન સામગ્રીનું એકત્રિકરણ અને તેની પસંદગી ઇતિહાસ લેખનનો મુખ્ય આધાર છે” - સમજાવો.
- ૪ પાદનોંધોનાં ફાયદા-ગેરફાયદા વિગતે વર્ણવો.
અથવા
- ૪ ઇતિહાસના પુર્નલેખનની જરૂરિયાત સમજાવો.

- ૫ કોઈ પણ સાત પ્રશ્નોનાં જવાબ ટૂંકમાં આપો.
- (૧) ઇતિહાસકાર રાન્કેનું ઇતિહાસ અંગેનું મંતવ્ય દર્શાવો.
  - (૨) આધુનિક ઇતિહાસનાં વિવિધ પ્રકારો જણાવો.
  - (૩) ઇતિહાસનાં સહાયકશાસ્ત્રો નોંધો.
  - (૪) કયા સાધનોને પ્રથમકક્ષાના સાધનો કહી શકાય? ઉદાહરણ સાથે સમજાવો.
  - (૫) ઐતિહાસિક દસ્તાવેજોની આધારભૂતતા અને પ્રમાણભૂતતા તપાસવા માટેનાં ધોરણો કયા કયા છે ?
  - (૬) ઇતિહાસનાં અધ્યયન અને સંશોધન માટે કયા પુરાવસ્તુકીય સાધનો મહત્વનાં છે ?
  - (૭) ઇતિહાસનું આલેખન કરતી વખતે કઈ બાબતોનું ધ્યાન રાખવું જોઈએ ?
  - (૮) “દસ્તાવેજ નહી તો ઇતિહાસ નહી” - આ વિધાન સમજાવો.
  - (૯) પાદનોંધ એટલે શું ?
  - (૧૦) ઇતિહાસનું પુનલેખન કયા પરિબળોને કારણે કરવું પડ્યું ?